

NR10 - Măsurile pentru combaterea întârzierii efectuării plăților în economie, inclusiv în relațiile contractuale cu autoritățile și instituțiile publice

În prezent, prin OUG nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 118/2008, a fost transpusă parțial în dreptul intern, cu mare întârziere, Directiva 2000/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii plăților în tranzacțiile comerciale. Deși OUG nr. 119/2007 a adus îmbunătățiri privind soluționarea litigiilor comerciale, în practică, au fost înregistrate numeroase probleme generate de neaplicarea procedurii cu celeritate care au un impact negativ semnificativ asupra mediului de afaceri.

Întârzierea plăților afectează competitivitatea și viabilitatea agenților economici, în special a IMM-urilor și are implicații directe asupra forței de muncă. Riscul intrării în faliment a acestor agenți economici crește în perioadele de regres economic, atunci când accesul la finanțare este mai dificil.

Analizele din acest an arată că, în ultima perioadă, peste 30.000 de IMM-uri au dispărut ca urmare a blocajului financiar, un rol important având instituțiile publice (din domeniile: învățământ, sănătate, cultură, apărarea, etc.), care plătesc cu foarte mari întârzieri valoarea produselor, serviciilor și lucrărilor livrate/executate de IMM-uri. Există o „cultură a întârzierilor” plăților în cadrul contractelor de achiziție publică încheiate cu autoritățile și instituțiile publice, acestea refuzând în mod constant plata de penalități de întârziere și dobânzi și transformând IMM-urile și ceilalți contractanți în creditori pentru cheltuielile necesare activităților publice.

Mai mult ca oricând, în contextul crizei financiare sunt necesare dispoziții legale eficace privind combaterea plăților întârziate în tranzacțiile comerciale încheiate cu autoritățile și instituții publice, dar și cu marile lanțuri de magazine, ca elemente importante în politica de sprijinire și promovare a IMM-urilor și de combatere a efectelor crizei.

Pentru adoptarea acestor măsuri sunt necesare modificarea și completarea a două acte normative: OUG nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale și OG nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice:

A. Modificarea și completarea OUG nr. 119/2007 astfel:

- se includ în sfera de aplicare a acestui act normativ toate contractele încheiate de autoritățile contractante, indiferente de temeiul legal al acestora,
- reglementarea faptului că nu este necesară parcurgerea unei proceduri prealabile, indiferent de tipul contractului;
- obligația plății unei compensații forfetare, în situația în care obligațiile de plată nu sunt onorate în termen;
- reglementarea unor termene fixe și reduse pentru transmiterea citației, raport la data înregistrării acțiunii;

- reglementarea unor termene fixe și reduse pentru amânarea judecării, în practică termenele de judecată fiind stabilite de regulă după 30 (treizeci) de zile;
- reglementarea unor termene fixe și reduse pentru redactarea hotărârii de către instanțele judecătorești, în practică fiind înregistrate întârzieri mai mari de 3 luni în redactarea acestora;
- reglementarea clară a situației în care de la data introducerii cererii creditorului au trecut mai mult de 90 de zile fără pronunțarea unei ordonanțe de plată, pentru a nu fi tergiversate dosarele pentru închiderea acestora și nesoluționarea întârzierii plăților.

B. Modificarea OG nr. 22/2002 prin reducerea termenului de 6 luni în care o instituție publică are obligația de a-și achita obligația de plată la 30 de zile, calculate de la data notificării de către creditor.

Aceste măsuri au drept scop o reacție macro-economică anticiclică la criză, sub forma unor măsuri care vor sprijini economia reală și vor reda încrederea consumatorilor și operatorilor economici.

În consecință, aceste propuneri legislative ținesc să îmbunătățească lichiditatea afacerilor și să înlesnească funcționarea piețelor interne prin eliminarea barierelor specifice comerțului intern și internațional.

Aceste lucruri pot fi realizate numai dacă creditorii vor avea instrumentele legale prin care să-și exercite drepturile eficient și prin care va fi descurajată plata întârziată a datoriilor către aceștia.